

**SZKOLNY
PROGRAM
PROFILAKTYKI**
Gimnazjum im. Jana Pawła II
w Pisarzowicach

„PROFILAKTYKA

*to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami
zagrożającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy
rozwój i zaburzają zdrowe życie.”*

/Zbigniew B. Gaś/

WPROWADZENIE

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanych jako zachowania ryzykowne. Zachowania te pełnią określone funkcje i są sposobem na:

- zaspokojenie podstawowych potrzeb psychicznych
- realizowanie celów rozwojowych
- radzenie sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi

Dostrzeganie tych zachowań w aspekcie funkcji, które pełnią w rozwoju młodego człowieka pozwala na lepsze rozumienie ich bezpośrednich motywów, nakierowuje uwagę na wspomniane przyczyny zachowań a nie skupia na samych objawach.

Charakter działań profilaktycznych może być różny w zależności od potrzeb osób, do których jest kierowany. Dzieci i młodzież można podzielić na grupy:

- niskiego ryzyka – osoby, które nie podejmują jeszcze zachowań ryzykownych
- podwyższonego ryzyka – osoby, które mają już pierwsze próby zachowań ryzykownych
- wysokiego ryzyka – osoby o utrwalonych zachowaniach ryzykownych.

Profilaktyka realizowana w szkole ma charakter pierwszorzędowy i jej zadaniem jest przeciwdziałanie zagrożeniom, wspieranie procesu wychowawczego oraz identyfikacja osób będących w grupie podwyższonego ryzyka. Skierowana jest do uczniów w określonym przedziale wiekowym.

W zależności od wieku rozwojowego i potrzeb dzieci każdy wychowawca i nauczyciel powinien dostosować program do swojej klasy.

AKTY PRAWNE

- Ustawa o systemie oświaty
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu
- Konwencja o prawach dziecka

DIAGNOZA

- ✓ agresja słowna i fizyczna
- ✓ wulgaryzmy, brak kultury osobistej
- ✓ brak poczucia bezpieczeństwa
- ✓ uzależnienia (papierosy, alkohol i narkotyki)
- ✓ brak umiejętności psychospołecznych

CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI:

1. Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego i patologii rodziny i dzieci (przemoc, agresja, uzależnienia, zaniedbania).
2. Rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia.
4. Uczucie i kształcenie umiejętności psychospołecznych (komunikacji, asertywności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kultury osobistej).
5. Dbanie o bezpieczeństwo na terenie szkoły.
6. Wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi. Stworzenie możliwości wczesnej pomocy dziecku w rodzinie i jego rodzinie.
7. Współpraca z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.

MONITORING I EWALUACJA

- sprawozdania z realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki
- przygotowanie narzędzi ewaluacyjnych takich jak ankieta, wywiad
- obserwacja
- studium przypadku
- analiza dokumentów

Za ewaluację Szkolnego Programu Profilaktyki oraz sporządzenie okresowego raportu odpowiedzialna jest *mgr Joanna Przybylska – pedagog szkolny*

Program ten jest zgodny z programem wychowawczym szkoły.

Program przyjęty do realizacji przez Radę Pedagogiczną Gimnazjum im. Jana Pawła II w Pisarzowicach.

Program pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców oraz Radę Uczniowską.

CELE	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	UWAGI
Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego i patologii rodziny i dzieci (przemoc, agresja, uzależnienia, zaniedbania).	Realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego <i>Spójrz inaczej.</i>	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego <i>.Spójrz inaczej na agresję.</i>	pedagog szkolny	
	Realizacja programu psychoedukacyjnego <i>Zanim spróbujesz.</i>	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Wprowadzanie elementów programu profilaktycznego dla młodzieży <i>Jak żyć z ludźmi.</i>	pedagog szkolny	
	Profilaktyka w zakresie zagrożeń chorobami XXI wieku (AIDS, narkomania itp.) – lekcje, konkursy	nauczyciel biologii pielęgniarka szkolna	
	Lekcje wychowawcze na temat uzależnień, agresji, przemocy.	wychowawcy klas	
	Lekcje wychowawcze na temat praw dziecka.	wychowawcy klas	
	Diagnoza problemów wychowawczych w klasie	wychowawcy klas	
	Rozmowy indywidualne z uczniami.	wychowawcy klas pedagog szkolny nauczyciele	
	Prelekcje dla rodziców na wywiadówkach szkolnych.	wychowawcy klas dyrektor szkoły pedagog szkolny	

	Apele porządkowe.	dyrektor szkoły	
	Dyżury nauczycieli.	nauczyciele dyżurujący	
	Współpraca z dzielnicowym i Komisariatem Policji w Kobiernicach	dyrektor szkoły pedagog szkolny nauczyciele	
	Współpraca z PPPP w Bielsku-Białej	pedagog szkolny	
	Rozwijanie zainteresowań u młodzieży poprzez kółka przedmiotowe i zajęcia pozalekcyjne	opiekunowie kółek	
Rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy.	Lekcje wychowawcze.	wychowawcy klas	
	Prelekcje dla rodziców na wywiadówkach szkolnych.	wychowawcy klas dyrektor szkoły pedagog szkolny	
	Gazetki informacyjne.	nauczyciele pedagog szkolny	
	Konferencje szkoleniowe dla nauczycieli.	dyrektor szkoły	

Propagowanie zdrowego stylu życia.	Gazetki szkolne propagujące zdrowy styl życia.	nauczyciel biologii pielęgniarka szkolna	
	Lekcje na temat zdrowego stylu życia. Uczenie zdrowej organizacji spędzania wolnego czasu	pielęgniarka szkolna nauczyciel biologii wychowawcy klas	
	Organizowanie wycieczek krajoznawczo - turystycznych	wychowawcy klas nauczyciele	
	Zajęcia sportowe w ramach UKS	nauczyciele WF	
	Udział w akcjach ekologicznych	nauczyciel biologii	
Uczenie i kształcenie umiejętności psychospołecznych (komunikacji, asertywności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kultury osobistej itp.).	Realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego <i>Spójrz inaczej</i>	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Realizacja programu psychoedukacyjnego <i>Zanim spróbujesz.</i>	wychowawcy klas pedagog szkolny wychowawca świetlicy	
	Lekcje wychowawcze	wychowawcy klas	
	Zajęcia i rozmowy indywidualne	wychowawcy klas pedagog szkolny nauczyciele	
	Gazetki tematyczne	nauczyciele wychowawcy klas	

	Dyżury nauczycieli	nauczyciele	
	Lekcje wychowawcze	wychowawcy klas	
Wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi. Stworzenie możliwości wczesnej pomocy dziecku w rodzinie i jego rodzinie.	Pedagogizacja rodziców	wychowawcy klas dyrektor szkoły pedagog szkolny	
	Kierowanie do organów samorządowych, gminnych i organizacji parafialnych odpowiedzialnych za pomoc rodzinie	wychowawcy klas dyrektor szkoły pedagog szkolny	
	Rozpoznanie warunków życia i nauki uczniów mających trudności w realizacji procesu dydaktyczno - wychowawczego.	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Organizowanie opieki i pomocy materialnej uczniom z rodzin o trudnych warunkach materialnych i rodzinnych.	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Udzielanie porad uczniom w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych, szkolnych oraz posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych.	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Udzielanie rodzicom porad ułatwiających rozwiązywanie trudności w wychowaniu własnych dzieci.	wychowawcy klas pedagog szkolny	
Współpraca z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi	Współpraca z PPPP w Bielsku-Białej	pedagog szkolny	
	Współpraca ze świetlicą środowiskową <i>Pięterko</i>	pedagog szkolny	

zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	Współpraca z p. Mynarską (pełnomocnik gminy ds. rozwiązywania problemów alkoholowych)	pedagog szkolny	
	Współpraca z GOPS w Wilamowicach	wychowawcy klas pedagog szkolny	
	Współpraca z Zespołem Charytatywnym przy Parafii św. Marcina w Pisarzowicach	nauczyciele sekretarka Gimnazjum	
	Współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną w Pisarzowicach	nauczyciele	
	Współpraca z Fundacją <i>Krzyż Dziecka</i>	dyrektor, nauczyciele pedagog szkolny	

Wszystkie zadania realizowane są w miarę potrzeb

Opracowanie:
Joanna Przybylska
Joanna Kubica